

Петро Нестеренко

кандидат мистецтвознавства

Серце, віддане людям

(До дня народження О. Ф. Соколової)

Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури упродовж століття була і залишається центром художньої освіти, де вирує мистецьке життя. В історії НАОМА визначну роль у системі навчання та поширення знань відіграє бібліотека — одна з найбільших мистецьких скарбниць України, виняткова за обсягом фондів та їхньою цінністю. Важливу роль у життєдіяльності складного бібліотечного організму відіграють невтомні фахівці бібліотечної справи, які безвідмовно й кваліфіковано допомагають читачам як у навчальному процесі, так і в науковій роботі. Серед них і директор бібліотеки НАОМА — Олена Федорівна Соколова. Ювілейного для неї 2014 року варто підсумувати результати її діяльності, адже майже 40 років Олена Федорівна очолює колектив, який нині нараховує 16 співробітників.

Народилася Олена Федорівна на Київщині у мальовничому Білоцерківському районі. 1960 року закінчила культосвітній технікум у м. Ківерці Волинської області, а 1971 — Київський державний інститут культури.

З 1970 року розпочався київський період її життя. О. Соколова працює старшим методистом Республіканської дитячої бібліотеки. Серйозне зацікавлення літературою з мистецтва приводить її 1971 року до бібліотеки столичного художнього інституту, з яким надовго буде пов'язане її життя. Варто сказати, що свою роботу в академічній книгозбірні Олена Федорівна розпочинала старшим бібліографом, що сприяло відкриттю дивовижного світу мистецтва. Перед нею як співробітником поставало завдання не лише відкривати світ мистецтва для читачів, а й дбати про збагачення бібліотеки новими цікавими надходженнями. Це стало можливим з 1977 року, коли її доручили очолити невеликий тоді колектив інститутської бібліотеки. У цій ролі вона показала себе як умілий організатор бібліотечної справи, висококваліфікований спеціаліст, вимогливий як до себе, так і до підлеглих.

Чимало структурних змін відбулося в бібліотеці за останні десятиліття, відтоді, як вона її очолила. Велику роботу було проведено у комплектуванні, доукомплектуванні та рекласифікації розрізненого унікального фонду. Важливим етапом роботи бібліотеки стало створення фонду рідкісних книг, яких чимало зібрано за столітню історію бібліотеки. Було сформовано абонемент наукової та навчальної літератури, а також нові відділи: комплектування та наукової обробки літератури, інформаційно-бібліографічний, науково-технічної інформації, обслуговування та книгозберігання; а також розширено мережу кафедральних бібліотек. Наприкінці 1980-х років, згідно з Бібліотечно-бібліографічною класифікацією, завершилося впорядкування довідко-

во-бібліографічного апарату бібліотеки та індексування книжкового фонду й каталогів.

У 1982 році за наказом Міністерства культури УРСР бібліотека КДХІ стає Республіканським методичним центром для бібліотек училищ художніх, театральних, хореографічного, циркового, декоративно-ужиткового мистецтва. У зв'язку з цим змінився її статус — з IV категорії бібліотеку переведено на III. Водночас збільшився обсяг бібліотечних робіт: створено картотеку науково-методичних праць викладачів інституту; співробітники бібліотеки працюють в архівах та наукових бібліотеках Києва, збираючи документи та матеріали з історії інституту. Розпочато також роботу з ретроспективного розкриття книжкового фонду, шляхом щомісячних тематичних переглядів літератури на допомогу викладачам-науковцям та списки нових надходжень.

Особливо активізувалася робота в часи незалежності. Лише за останні п'ять років бібліотечний фонд поповнили майже 50 тис. описів і на 1 липня 2014 року це вже 167 тис. примірників. Електронний каталог збагатився майже 50 тис. описів і на сьогодні становить 83 тис. описів. У роботі бібліотеки відбулося поєднання традиційних форм із автоматизацією основних бібліотечних процесів.

Завдяки зусиллям О. Соколової площу бібліотечних приміщень було розширено на 180 кв. метрів. Таким чином поліпшилися умови праці як читачів, так і бібліотекарів. З основного фонду було виділено абонемент художньої літератури та її кафедральних бібліотек.

Корисною й цікавою для аспірантів та науковців є безкоштовна послуга, що її надає інформаційно-бібліографічний відділ бібліотеки: індексування документів шифрами УДК/ББК та визначення авторського знаку для наукових публікацій; надання науковцям методичних консультацій з правил оформлення списків використаних джерел відповідно до ДСТУ ГОСТ 7.1: 2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис».

Для кафедр Академії з 2010 року працівники бібліотеки готують та роздруковують щоквартальні бюлетені нових надходжень. Незважаючи на скорочення державного фінансування бібліотек, до книгозбірні НАОМА продовжують надходити видання, презентовані викладачами та шанувальниками відомої в художніх колах бібліотеки. Серед постійних дарувальників професори НАОМА А. Чебикін, О. Федорук, Л. Міляєва, А. Яланський та інші. Крім того, за останні роки книгозбірня поповнилася бібліотеками архітектора з США В. Бойковича (2010), добродіїв-художників В. Юрчишина (2012) та К. Заруби (2013), реставратора З. Нестеровської (2012), зав. кафедри іноземних мов О. Юденка (2013), декана архітектурного факультету А. Давидова (2014) та багатьох інших дарувальників, яким бібліотека дуже вдячна.

Цьогоріч видано перший випуск бібліографічного покажчика із започаткованої бібліотекою серії «Викладачі НАОМА — ювіляри», присвячений науковому доробку завідувача кафедри теорії, історії архітектури та синтезу мистецтв, кандидату архітектури, професору Л. В. Прибезі.

За вагомий особистий внесок у розвиток бібліотечної справи, багаторічну плідну працю та високий професіоналізм у 2009 році Олені Соколовій було присвоєно звання «Заслужений працівник культури». А цього року, вшановуючи ювілярку, їй було присвоєно Почесну відзнаку «Гідному шана» — за вагомий внесок у розвиток мистецької освіти.

Завжди приємно бачити людину, яка присвятила себе улюбленій справі. Тому хочемо побажати Олені Федорівні, щоб праця й надалі приносила їй радість та натхнення для нових звершень.

Вшановуємо Вас за вірність бібліотечній справі, відданість професії, постійну готовність допомагати всім, хто цього потребує.

Захист дисертацій

На засіданні спеціальної вченої ради при Національній академії образотворчого мистецтва і архітектури у 2014 році **успішно захистив дисертацію:**

- *на здобуття наукового ступеня кандидата архітектури*

А. І. Марковський — на тему «Архітектура Києва 1920–1930-х років у світовому контексті».